

ANDRZEJ PIOTR WIATRAK
*Uniwersytet Warszawski,
Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN*

USPOŁECZNIE NIE PROCESU PRZYGOTOWANIA I REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY

1. Wstęp

Strategie rozwoju gmin nie są obligatoryjnym instrumentem zarządzania gminą, ale coraz większe jest nimi zainteresowanie. Wynika to przede wszystkim z chęci poprawy sytuacji materialnej gminy, dostosowania jej do warunków gospodarki rynkowej oraz przewycięzania pojawiających się barier ekonomicznych, społecznych i ekologicznych. Dodatkowo na to zainteresowanie wpływają sukcesy innych gmin oraz możliwość uzyskania pomocy z funduszy unijnych, dla których uzyskania jest potrzebna taka strategia. Interesowanie się procesem strategii gminy, jak i jej posiadanie, nie gwarantuje sukcesu, gdyż społeczność lokalna może nie widzieć potrzeby włączania się w jej realizację, a nawet być jej przeciwna. Takie zachowania występują w wielu gminach zwłaszcza wiejskich. Dlatego też z powodu wzrostu znaczenia, po włączeniu Polski w struktury unijne, przygotowywania i realizowania strategii rozwoju gminy, w niniejszym opracowaniu podjęto próbę naświetlenia problematyki uspołeczniania działań w zakresie obu tych procesów poprzez aktywizację różnych grup społecznych i zawodowych gminy. Analizowano przy tym następujące zagadnienia: istotę, zakres i funkcje zarządzania gminą, zasady i metody przygotowywania strategii rozwoju gminy uwzględniające jej kontekst społeczny oraz istotę i etapy procesu uspołeczniania działań w zakresie przygotowywania i realizowania strategii rozwoju gminy.

Praca ma zarówno charakter poznawczy, jak i praktyczny, gdyż znajomość uwarunkowań uspołeczniania procesu przygotowywania i realizowania strategii pozwala podejmować skuteczniejsze działania dla wzmocnienia roli planowania partnerskiego i poprawy efektywności realizowanych projektów. Praca oparta jest na literaturze przedmiotu, własnych przemyśleniach i doświadczeniach autora, również jako eksperta w przygotowywaniu strategii rozwoju gmin.

2. Istota, zakres i funkcje zarządzania gminą

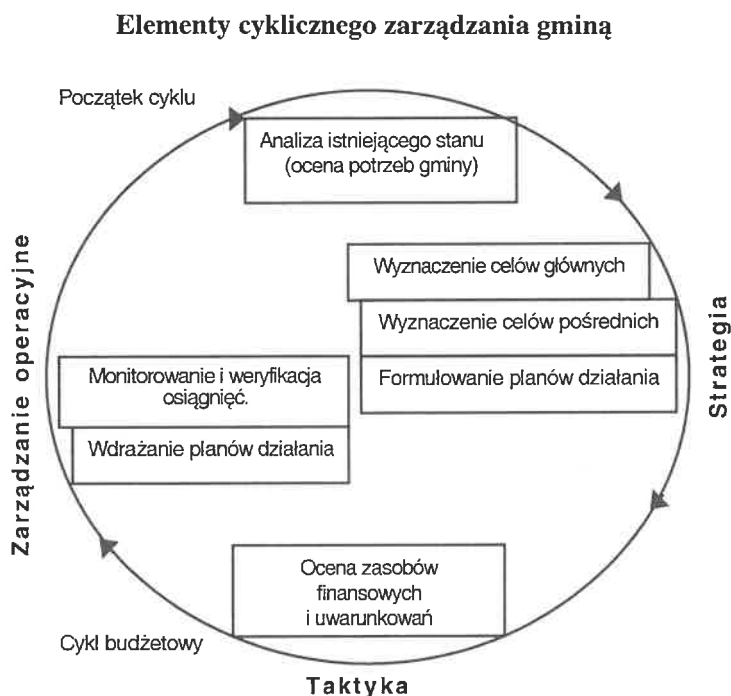
Na pojęcie gminy, zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy o samorządzie terytorialnym, składa się wspólnota samorządowa mieszkańców gminy i odpowiednie terytorium. Gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, posiada osobowość prawną, a jej samodzielność podlega ochronie sądowej. Nie jest ona jednak instytucją autonomiczną w stosunku do państwa, wyodrębnioną z ram państwowego porządku prawnego, ale jest formą administracji zdecentralizowanej i w zakresie wykonywania zadań własnych podlega ona jedynie ustawom, a nie poleceniom i wytycznym służbowym. Mieszkańcy gminy podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym (wybory, referendum) lub za pośrednictwem organów gminy (rada gminy, rada zarządu) [Ustawa 1996, Bagdziński 1994].

Podstawowym organem gminy jest wybierana przez mieszkańców w głosowaniu powszechnym rada gminy. Do jej zadań zaliczyć można: uchwalanie statutu gminy, wybór i odwołanie zarządu, uchwalanie budżetu i programów gospodarczych. Organem wykonawczym gminy jest zarząd, składający się z 3 do 7 osób. Na czele zarządu stoi wójt, burmistrz lub prezydent (w zależności od rodzaju gminy i jej wielkości). Wójt, burmistrz i prezydent miasta organizują pracę zarządu, kierują bieżącymi sprawami gminy oraz reprezentują ją na zewnątrz. Wydają również decyzje administracyjne w sprawach z zakresu administracji publicznej. Zarząd gminy wykonuje swe zadania przy pomocy urzędu gminy. Kierownikiem urzędu oraz zwierzchnikiem w stosunku do jego pracowników jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta [Dolnicki 2001].

Gmina może wykonywać dwie grupy zadań: zadania własne i zlecone. Zadania własne gminy to sprawy publiczne, które uznano za bezpośrednio związane z funkcjonowaniem wspólnoty lokalnej, a więc dotyczących jej potrzeb. Zadania te wychodzą naprzeciw wymogom racjonalizacji wydatków publicznych. Zadania zlecone natomiast mogą być przekazywane obligatoryjnie – na mocy ustawy. Mogą nimi być na przykład: prowadzenie spraw meldunkowych, wydawanie dowodów osobistych itp. Wszystkie te zadania powinny być jak najlepiej wykonane, dlatego też ważne jest wcześniejsze określenie celów i zbudowanie właściwej struktury organizacyjnej gminy. Ogólne **zarządzanie**, definiowane jest jako celowe podejmowanie przez odpowiednie osoby (kadrę zarządzającą) decyzji i działań prowadzących – dzięki wykorzystaniu posiadanych zasobów – do osiągnięcia założonych celów w sposób skuteczny i sprawny (racjonalny) lub jako celowe dysponowanie zasobami [Griffin 1996]. Z obydwoma przypadkami mamy do czynienia w zarządzaniu gminą, które – poprzez racjonalizację działań – pozwala sprawnie rozwiązywać problemy życia i pracy mieszkańców gminy oraz wyznaczać kierunki rozwoju lokalnego. Pod „dobre” zarządzanie potrzebne

jest przygotowanie właściwej strategii rozwoju gminy i zapewnienie poparcia ze strony społeczności lokalnych.

Rysunek 1

Źródło: [Domański 2000].

Wyróżnia się następujące funkcje zarządzania: *planowanie i podejmowanie decyzji, organizowanie, współdziałanie z ludźmi* (motywowanie, przewodzenie, komunikowanie itp.) oraz *kontrolowanie* [Griffin 1996]. Wymienione funkcje zarządzania odnoszą się również do zarządzania gminą, przy czym w tym wypadku podstawą działań jest *planowanie*, a zwłaszcza planowanie strategiczne. Związane jest ono z przygotowaniem strategii i określeniem dalszych kierunków działań, które mają charakter działań cyklicznych. Planujemy, aby uwzględnić to, co się zdarzy w przyszłości, określać kierunki działań i wyznaczać cele, koordynować i racjonalizować swoje działania kontrolować realizację celów itp. Planowanie jest określeniem zdolności rozwojowej – opartej na istniejących zasobach i optymalnej ich relacji, w tym zdolności finansowej (por. rysunek 1).

Cykliczność zarządzania gminą wynika z charakteru podejmowanych działań i ich realizacji. Jedne z nich kończą się, a drugie zaczynają. Wynika to zarówno z realizowanej strategii gminy, jak i jej kontynuacji lub zmiany w zależności od występujących uwarunkowań. Ważną tutaj rolę ma akceptacja ze strony mieszkańców gminy oraz ich aktywność w osiągnięciu założonych celów rozwoju, wy-

pracowanych planów i kierunków dalszego działania. W związku z tym należy pamiętać, że zarządzanie gminą:

- powinno być jednoznacznie zorientowane na mieszkańców i sprzyjać realizacji ich własnych celów i zadań;
- wymaga przedstawienia prostych i zrozumiałych, zgodnych z uznanymi wartościami celów i zadań;
- powinno doprowadzić do tego, aby gmina była zdolna do „uczenia się” zachodzących zmian i dostosowywania się do zmiennych warunków;
- wymaga komunikowania się z mieszkańcami w celu uzyskania ich akceptacji do podejmowanych działań;
- powinno motywować mieszkańców do zachowań zgodnych z przyjętą strategią.

3. Zasady i metody przygotowania strategii rozwoju gminy uwzględniające jej kontekst społeczny

Strategia rozwoju gminy realizowana jest dla jej mieszkańców, dlatego też wymaga włączenia w jej przygotowanie i ustalenie kierunków przyszłych działań, które będą łączyć, a nie dzielić społeczeństwo. W związku z tym przygotowując strategię należy przestrzegać pewnych zasad, które będą wzmacniały jej przygotowanie i realizację zarówno gdy opracowywana jest z inicjatywy gminy, jak i pod wpływem oddziaływań zewnętrznych (np. programów pomocowych).

Zasady pracy nad strategią uwzględniające jej społeczny kontekst to m. in. [Potok i Futymski 1996]:

1. *Informowanie i komunikowanie się* z mieszkańcami gminy;
2. *Współdziałanie* (konsultowanie, partnerstwo) władz ze społecznością lokalną w zakresie wizji rozwojowej gminy, formułowania celów i sposobów ich realizacji;
3. *Wspieranie i inspirowanie inicjatyw* sprzyjających rozwojowi, a zgodnych z przyjętym programem.

Przyjmując społeczny kontekst przygotowania strategii gminy można wyróżnić trzy następujące podejścia [Domański 2000, Potok i Futymski 1996]:

- partnerskie,
- eksperckie,
- mieszane (partnersko-eksperskie).

Największe znaczenie należy przywiązywać do społecznego budowania programu rozwoju i rozwiązywania problemów oraz decyzji dotyczących skali i kierunków rozwoju. Włączenie społeczności lokalnej powinno nastąpić jak najwcześniej, najlepiej na etapie tworzenia strategii, aby zapewnić klarowny obraz celów oraz kierunków rozwoju, które są akceptowane przez mieszkańców. For-

muła budowania programów rozwoju gminy powinna być oparta na współdziałaniu, tworząc partnerstwo (lobbying) na rzecz trwałego rozwoju. Wyrażać się to może w powołaniu różnego rodzaju organizacji, komitetów, rad itp. [Borys 1999, Domański 2000], które na bieżąco będą zajmowały się przygotowaniem, opracowywaniem i wdrażaniem strategii rozwojowych gminy. Odbywać się to może pod hasłem: *przejmij odpowiedzialność za przyszłość, za rozwój środowiska, w którym mieszkasz*. Działania związane z podejmowaniem grupowych decyzji dotyczących rozwoju gminy są podstawą *metody planowania partnerskiego*, realizowanej według następującego schematu [Vinogradnik 1997]:

komitet planowania ➡ *aktywni uczestnicy* ➡ *cała społeczność*.

O powodzeniu wspólnych działań decyduje zaangażowanie się ludzi i ich współdziałanie – mające dwa aspekty:

1. Działanie wspólnie z kimś dla osiągnięcia określonego celu lub celów w gminie, które będą sprzyjały realizacji własnych celów, powiązania ich lub wpisania w cele wspólne. Takie powiązanie sprzyja zarówno akceptacji strategii i zaangażowaniu ludności w jej realizację, jak i zapewnieniu współpracy i więzi między ludźmi;
2. Pomaganie innym w jakieś działalności, aby lepiej zrealizować przyjęte cele, ale również jako następstwo zrealizowania celów własnych poprzez pomoc innym.

Wykształcenie umiejętności współdziałania powinno się łączyć z ustaleniem:

- celów oraz decyzji dotyczących kierunków i struktury działania,
- czynników wspierających działania, tj. sposobów motywacji z odpowiednimi motywatorami, w tym możliwością pomocy wewnętrznej i zewnętrznej.

Przygotowanie i realizacja strategii odbywa się w trzech etapach [Wiatrak 2001]:

- *diagnozowanie*, tj. zbieranie informacji i jej analizowanie, opis istniejącego stanu wraz z analizą strategiczną, np. SWOT oraz sformułowanie diagnozy;
- *projektowanie*, tj. określenie wizji, misji i celów działania, opracowanie różnych wariantów strategii, konsultowanie ich i wybór strategii;
- *realizowanie*, tj. opracowanie harmonogramu realizacji strategii, sposobów jej wprowadzania, monitorowanie przebiegu realizacji i ewentualne prowadzenie działań korygujących.

Dla poszczególnych etapów wykorzystuje się różne metody analityczne, statystyczne, ilościowe i jakościowe stosowane w ekonomii, zarządzaniu, psychologii i socjologii. Wielość metod powoduje, że należy wybrać, które z nich będą stosowane i dla jakich celów. Przydatność poszczególnych metod zależy od danych, etapu przygotowania prac nad strategią i zespołu realizacyjnego.

I tak w *etapie diagnozowania* dobrze jest skorzystać z *metody SWOT*, dla określenia silnych i słabych stron gminy oraz szans i zagrożeń istniejących i przyszłych. Z kolei w *etapie projektowania* korzystać można z takich metod i technik jak:

- planowanie partnerskie,
- burza mózgów,
- grupowe ustalanie priorytetów (nominalna),
- moderacja wizualna.

Wymienione metody umożliwiają oddziaływanie na aktywność uczestników, ich zaangażowanie w generowaniu i analizowaniu pomysłów oraz grupowaniu i hierarchizacji celów i zadań. To, w jaki sposób są one wykorzystywane zależy od uczestników, ich chęci do pracy nad strategią, wypracowaniu zmian itp. oraz dyscypliny pracy w grupach. W związku z tym dobrze jest na początku dla zespołu opracowującego strategię przyjąć regulamin w sprawie zasad pracy, prowadzenia dyskusji i rozwiązywania problemów [Potok i Futymski 1996]. Regulamin taki powinien być wykorzystany również w *etapie realizowania strategii*, gdy istnieje potrzeba koordynowania oraz monitorowania i oceny postępów wprowadzania w życie poszczególnych elementów strategii. W tym etapie należy również postawić na podejście partycypacyjne mieszkańców gminy i ich aktywne współuczestnictwo.

Uczestnictwo społeczne w opracowaniu i wdrażaniu strategii rozwoju gminy nie oznacza, że w ten proces nie mogą być włączone osoby z zewnątrz. Należy bowiem uwzględnić, że przygotowanie społeczeństwa i jego aktywność w tym zakresie nie zawsze jest wystarczające. W związku z tym należy wspomagać te procesy, stwarzając warunki do działania i pomagając w przebiegu poszczególnych etapów przygotowania strategii. Zewnętrznych uczestników prac nad strategią można podzielić na dwie grupy [Potok i Futymski 1996]:

1. **Facilitatorzy**, których zadaniem jest wskazywanie lub sugerowanie sposobu prowadzenia dyskusji i rozwiązywania problemów, a nie podawanie gotowych pomysłów i sposobów rozwiązania. Facilitator ułatwia pracę grupy poprzez koncentrowanie jej na dążeniu do realizacji celu, wykorzystując swoje umiejętności w pracy z grupą, dla zwiększenia jej skuteczności i wydajnej pracy, dostrzegania problemów, podejmowania decyzji itp.
2. **Eksperci**, których zadaniem jest inspirowanie mieszkańców gminy i ich liderów do przygotowania strategii i dostarczania informacji, zgłaszania projektów itp. oraz udział w poszczególnych etapach przygotowania strategii, zwłaszcza w przygotowaniu diagnozy gminy.

Rozróżnienie facilitatorów i ekspertów wynika z roli, jaką spełniają procesie tworzenia i wdrażania strategii oraz z wykonywanej przez nich pracy w konkret-

nej gminie w danym okresie. Facilitatorami mogą być w pewnych przypadkach eksperci i na odwrót.

Reasumując te rozważania należy pamiętać, że w procesie partnerskiego planowania rozwoju gminy współdziałają trzy grupy – układy informacyjno-decyzyjne, reprezentujące różne typy ról społecznych [Potoczek 2003]:

- **układ polityczny** – tworzony przez Radę i Zarząd Gminy, które bezpośrednio zarządzają gminą i zwykle uruchamiają proces przygotowania strategii, jej zatwierdzania, realizacji i monitorowania;
- **układ społeczny** – tworzony przez mieszkańców gminy (liderów oraz osoby uczestniczące w programowaniu rozwoju gminy i realizacji strategii);
- **układ ekspercko-doradczy** – tworzony przez ekspertów i facylitatorów, którzy dostarczają wiedzę i informacje pozostałym układom, wskazują na istniejące problemy i uwarunkowania, redagują niezbędne dokumenty, przygotowują wnioski aplikacyjne itp.

Praca tych grup wymaga wzajemnego powiązania, zaufania i zaangażowania.

4. Istota i etapy uspołeczniania procesu budowy i wdrażania strategii rozwoju gminy

Uspołecznianie procesu budowy i realizacji strategii rozwoju gminy wymaga aby partnerzy mieli właściwe podejście do ludzi, byli zdolni do działania, chcieli i potrafili zachęcać poprzez własny przykład, wyjaśniać powody określonego działania, doradzać i szkolić. Zaangażowanie osób sprawujących władzę (administracyjną lub samorządową) może być czynnikiem motywującym do pracy, kształtującym wzorce zachowań i przewodzenia o charakterze partnerskim. Powinno to być podejście partycypacyjne, uwzględniające lokalnych liderów w dziedzinie życia gospodarczego i pozagospodarczego. Ponadto należy uwzględnić, że od osób zarządzających gminą wymaga się kompetencji w działaniach, postawy wybiegającej w przyszłość, umiejętności inspirowania, ale też i kwestionowania działań, które byłyby niewskazane w danych warunkach. Ważne są również umiejętności negocjacyjne i rozwiązywania konfliktów.

Proces uspołeczniania strategii przebiega w kilku etapach [Domański 2000, Vinohradnik 1997]:

1. Współorganizowania strategii:
 - powołanie komitetu sterującego z udziałem mieszkańców gminy, ewentualnie powołanie społecznego zespołu strategii;
 - powołanie grup roboczych do spraw budowy i wdrażania strategii z uczestnictwem liderów samorządu gminy, instytucji i zainteresowanych przedsiębiorców.
2. Udziału w opracowywaniu i wyborze strategii poprzez:
 - konsultacje i dyskusje społeczne nad celami strategii,

- opiniowanie projektu strategii,
 - negocjowanie celów strategii,
 - ustalanie i negocjowanie sposobu pozyskiwania środków finansowych i zarządzania realizacją strategii, łącznie z doбором instytucji animujących, koordynujących i monitorujących wdrażanie strategii,
 - uchwałę rady gminy o przyjęciu strategii.
3. Upowszechniania strategii, w tym przez radę gminy, liderów i społeczny zespół do spraw strategii.

Uzyskanie akceptacji podejmowanych działań zarówno przez społeczność lokalną, jak i władze samorządowe jest niezmiernie istotne dla powodzenia realizacji strategii i innych działań podejmowanych w przyszłości. W tym celu należy działać jawnie, być otwartym na informacje, uwagi i propozycje zmian oraz zapraszać do prac reprezentatywny zespół ludzi. Należy włączać również oponentów, aby mogli przedstawić swój punkt widzenia i sposoby realizacji.

Partnerstwo i dialog są wspólnymi filarami, na których powinny opierać się działania związane z przygotowaniem i realizacją strategii działania. Partnerstwo przejawia się w działaniu, w realizowaniu przedsięwzięć (zarówno indywidualnie, jak i zespołowo). Do partnerstwa dochodzi się poprzez kolejne poziomy uczestnictwa i współpracy w następujących etapach [Gęsicka 1996]:

1. Wymiana informacji, dzielenie się wiedzą o problemach społecznych,
2. Wyrażanie akceptacji dla strategii i programów rozwojowych oraz wynikających z nich przedsięwzięć,
3. Uczestniczenie i aktywne tworzenie programów rozwoju gminy,
4. Włączenie się w realizację przyjętych przedsięwzięć rozwojowych.

Angażowanie ludzi w sprawy lokalne jest procesem przebiegającym drogą „małych kroków” i „dojrzewaną do działania” w miarę zrozumienia ważności lub konieczności podejmowania zadań rozwoju gminy. Ważne znaczenie ma w tym procesie dostrzeżenie w podejmowanych programach działania korzyści indywidualnych i ogólnospołecznych. Ponadto uzyskiwane rezultaty sprzyjają mobilizacji społeczności lokalnych wobec zamierzeń, ustalaniu celów i podejmowaniu zadań.

Włączanie coraz większej liczby osób może spowodować zjawiska ujemne w planowaniu rozwoju – ze względu na:

- brak ich doświadczenia w tym zakresie,
- trudności porozumiewania się,
- trudności dokonywania trafnego wyboru celu działania i jego realności,
- brak wytrwałości w dążeniu do realizacji.

W związku z tym istnieje potrzeba wspomagania tych grup. Jedną z metod wspomagania jest wspomniana metoda *facylitacji*, dzięki której osoba z zewnątrz

wskazuje na zalety i wady poszczególnych rozwiązań, naprowadzając grupę na rozwiązanie problemu i realizację celu [Vinogradnik 1997].

5. Zakończenie

Do zarządzania gminą i jej rozwojem należy dobrze się przygotować, włączając społeczność lokalną i wykorzystując jej aktywność. W związku z tym należy poznać uwarunkowania, które sprzyjają uspołecznianiu procesu przygotowania i realizacji strategii oraz zaangażowaniu mieszkańców. Z analizy literatury przedmiotu opisującej te doświadczenia, wynika m. in., że:

1. Zaangażowanie mieszkańców gminy i rozwój kreatywności społecznej zależy od wielu czynników, takich jak: sposób sprawowania władzy w gminie, dotychczasowe zorganizowanie społeczności lokalnych, w tym występowanie liderów oraz od postaw i zachowań ludności.
2. Partnerstwo obejmuje wspólne działanie nie tylko władz lokalnych i mieszkańców gminy, ale także organizacji rządowych i pozarządowych, organizacji gospodarczych i pozagospodarczych, którego celem jest stworzenie klimatu życzliwości dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy i ludzi przedsiębiorczych, popularyzacja udanych inicjatyw oraz pomocy instytucjonalnej w tym zakresie, zwłaszcza dotyczących oświaty i doradztwa.
3. Motorem rozwoju gmin są ludzie (władze gminy, liderzy, eksperci itp.), którzy potrafią wykorzystać lokalny potencjał oraz umieją zintegrować społeczność gminy do działań na rzecz jej rozwoju. W związku z tym ważną sprawą jest mobilizacja społeczna, uczestnictwo i partnerska współpraca w procesie tworzenia i realizacji strategii.
4. Uspołecznienie procesu przygotowania i realizacji strategii zmniejsza ryzyko nietrafnych i niechcianych decyzji, racjonalizując proces ich podejmowania z punktu widzenia mieszkańców gminy, przechodząc od wyrażania opinii do aktywnego uczestnictwa na wszystkich etapach. W rezultacie sprzyja to zwiększeniu społecznej akceptacji podjętych działań i zaufania dla władz samorządowych.
5. Społeczeństwo kreatywne to takie, w którym ludzie w celu zaspokojenia swoich potrzeb i artykulacji swych interesów organizują się i wypowiadają swobodnie w licznych organizacjach (zrzeszeniach), a w szczególności podejmują, jednostkowo lub zbiorowo, działania gospodarcze (przedsiębiorczość) i społeczno-polityczne.

LITERATURA:

1. Bagdziński S. L. (1994): Lokalna polityka gospodarcza w okresie transformacji systemowej. Wyd. UMK, Toruń, s. 23-27.
2. Borys T. (1999): Programowanie ekorozwoju gminy. „Strategia zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwie i gminie”. Wyd. Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych w Poznaniu. Poznań-Białystok. s. 132.
3. Dolnicki B. (2001): Samorząd terytorialny. Wyd. Kantor, Zakamczyce, s. 77-78.
4. Domański T. (2000): Strategiczne planowanie rozwoju gospodarczego gminy. Agencja Rozwoju Komunalnego, Warszawa, s. 32, 60-70.
5. Gęsicka G. (1996): Partnerstwo w rozwoju lokalnym. Fundusz Współpracy, PIL, Katowice, s. 18.
6. Griffin R. (1996): Podstawy zarządzania organizacją. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa, s. 36-45.
7. Potoczek A. (2003): Polityka regionalna i gospodarka przestrzenna. Wyd. TNOiK, Toruń, s. 59.
8. Potok A., Futymski A. (1996): Aktorzy i statysci w procesie opracowania strategii rozwoju gminy. [w:] „Podmiotowość społeczności lokalnych”. Wyd. Media G.T., Poznań, s. 104-111.
9. Ustawa o samorządzie terytorialnym z dnia 8 marca 1990. Dz. U z 1996 r., Nr 13, poz. 74.
10. Wiatrak A. P. (2001): Formułowanie celów i kierunków rozwoju gminy. [w:] Od administrowania do zarządzania w gminie i powiecie. Wyd. Akademii Podlaskiej, Siedlce, s. 81-83.
11. Vinohradnik K. (1997): Budowanie strategii rozwoju gminy metodą partnerską. Akademia Rolnicza, Kraków (materiały powielone), s. 1-12.

ANDRZEJ PIOTR WIATRAC

USPOŁECZNIE NIE PROCESU PRZYGOTOWANIA I REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY

STRESZCZENIE

W niniejszym opracowaniu podjęto próbę przedstawienia problematyki uspołeczniania procesu przygotowania i realizacji strategii poprzez włączanie społeczności gminy w przekroju różnych grup społecznych i zawodowych. Analizowano przy tym następujące zagadnienia: istotę, zakres i funkcje zarządzania gminą, zasady i metody przygotowania strategii rozwoju gminy uwzględniające społeczny jej kontekst oraz istotę i etapy uspołeczniania procesu przygotowania i wdrażania tej strategii.

Z przeprowadzonych rozważań wynika m. in., że uspołecznienie tego procesu zmniejsza ryzyko nietrafnych i niechcianych decyzji, racjonalizując proces ich podejmowania.

wania z punktu widzenia mieszkańców gminy, przechodząc od wyrażania opinii do aktywnego uczestnictwa na wszystkich etapach. W rezultacie sprzyja to zwiększeniu społecznej akceptacji podjętych działań i zaufania dla władz samorządowych. Partnerstwo obejmuje wspólne działanie władz lokalnych, mieszkańców gminy, ale także organizacji rządowych i pozarządowych, organizacji gospodarczych i pozagospodarczych, a celem jego jest stworzenie klimatu życzliwości dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy i ludzi przedsiębiorczych, popularyzacja udanych inicjatyw oraz pomocy instytucjonalnej w tym zakresie, zwłaszcza dotyczących oświaty, doradztwa i edukacji.

ANDRZEJ PIOTR WIATRAK

THE SOCIALISATION PROCESS OF PREPARATION AND REALISATION STRATEGY OF DEVELOPMENT COMMUNE (GMINA)

SUMMARY

It in present study was undertaken the test isolation the problems socialising process of preparation and realisation strategy across inclusion the population commune in section of different social and professional groups. It following questions were analysed: the creature, range and functions of management the commune, principle and method of preparation the development strategy of commune the taking into account her social context and stages of socialising the strategy of development commune With conducted considerations results. In., that the process socialisation of preparation and realisation the strategy reduces the risk irrelevant and unwanted decisions, rationalising the process of undertake a decisions with point of view the commune, crossing from expression of opinion to active participation on all stages. It in result favours then the enlargement the social acceptance of undertaken workings and confidence for council powers. The partnership hugs common the working not only the provincial government and population of commune, but also the government and non-governmental organisations, the economic and non-economic organisations, which the aim is creation of kindness climate for social-economic development of commune and enterprising men, popularisation of initiatives successful and institutional support in this range, especially relating the educations, advising and infrastructure.